

mel i sucre

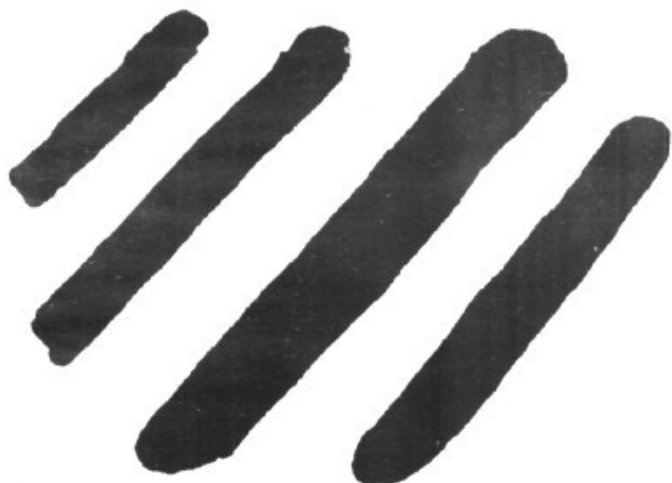
QUERKS
TORANA

Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Setembre 1988, núm. 99

MEL I SUCRE — Setembre 88. Núm. 99.
Butlletí Informatiu de l'Obra Cultural
Balear a Sant Joan.

LOCAL SOCIAL — Casa de Cultura, c/
"José Antonio", núm. 13.

CONSELL DE REDACCIÓ — Guillem
Florit, Arnau Company, Joan Font, Joan
Morey, Mateu Sastre, Gracià Sánchez,
Cosme J. Nigorra, Joan Moratinos, Joan
Sastre, Miquel Company.

Tirada actual: 400 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar
abans de dia 20 del mes en curs.

NOTA: *S'adverteix als possibles lectors de
Mel i Sucre que, aquest revista, amb els seus
escrits i comentaris pot ferir la sensibilitat
dels esperits no acostumats.*

Dipòsit legal — 49. 1983.

Imprimeix *Edicions Manacor*.

COBERTA — Façana del Centre Catòlic.

CONTRACOBERTA — Santjoaners
treballant en la reforma de Consolació.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU:

— **Notícies locals** del que succeix al poble
fins a l'hora de tancar l'edició, per l'OCB.

— **Ajuntament**, resum de la sessió
ordinària celebrada el 4 d'octubre per Joan
Sastre

— **Mel i sucre, dolcet dolcet**, realisme i
crítica per Joan Bauçà.

— **Els darrers exploradors**, breu
descripció sobre les coves i avencs de les
illes per Joan Morey.

— **Testament i confessió des porc** per
Marc Vidal de Termenor.

— **L'intermediari** per Miquel Oliver.

— **Les darreres espolsades de la
intransigència i el conservadurisme** per
Andreu Bauçà.

— **Conflictes**, reflexions sobre el fet
lingüístic per Mateu Sastre.

* * *

NOTICIES LOCALS

--- Com cada any per aquest temps ha començat un nou curs escolar. Les noves més importants del col·legi públic de Sant Joan són que el Claustre s'ha ampliat amb un professor que servirà de recolzament al 1er curs d'E.G.B.. També i per primera vegada en molts d'anys els al·lots de segon any de preescolar (que han volgut) s'han pogut matricular al col·legi públic i assisteixen a classe juntament amb els alumnes de primer.

--- El primer diumenge d'octubre tingué lloc la festa del butifarró, amb el programa que normalment esteim acostumats els darrers anys. Cal destacar l'actuació del grup de balladors eivissencs: el primitiu flabiol ,les joies d'or de les dones,...

--- El doping ha estormeiat els jocs Olímpics de Seul celebrats durant la segona quinzena de setembre. L'esport mundial és un vertader escàndol: seria necessari replantejar-se seriosament les coses. Un se demana a veure si l'atletisme i la competició fan més mal que bé a la humanitat.

--- El darrer diumenge de setembre a les tres de la matinada es va fer el canvi oficial de l'hora. Es varen tenir que atrassar una hora els rellotges. El mateix diumenge els covers de la vila aprofitaren l'avinentesa per fer l'avenc de S'Aigua (setmanes abans l'havien cercat juntament amb l'avenc del Llorer).

--- El brollador de la plaça Nova ha de menester ma de mestre, de deu vegades nou escampa aigua per tot el seu voltant.

--- Com és normal a aquesta època de l'any el temps es desbarata i llavors es torna compondre. Dia 10 de setembre hi hagué una mica de tempesta. Dia 14 les temperatures baixaren de cop en sec 10 graus i ja tenim els costipats aferrats i mosques per tot. Per altra part se diu que enguany serà anys de grip fort.

--- Dia 25 tingué lloc al Vaticà la cerimònia de beatificació del pare Serra de Petra. Per celebrar l'esdeveniment totes les campanes de Mallorca soonaren una estoneta a l'uníson. També es va sentir a dir que al poble veïnat aparegueren unes pintades en contra de la beatificació.

--- Un dia de principis de setembre un tros del camí de Calicant estava ple de merda: feia una pudor que no hi havia que s'hi acostàs.

--- La placeta anomenada " El Parque " del Camp, un dia va servir a una família d'externs (peninsulars) per passar-hi la nit. Lo endemà la Guàrdia Civil els va fer buidar. Aquesta placeta també va servir per col·locar-hi una pista de cotxets de xoc, s'hi posaren per la festa del butifarró i hi estaren una setmana més, així els al·lots hi pogueren qualcar a voler.

--- Tothom que estigui interessat en adquirir números atrassats de la revista Mel i Sucre ho pot fer demanat-ho a algun membre del Consell de Redacció. Seria d'agrair que ens duguésseu anotat en un paper el vostre nom. Les tarifes són les següents:

- . Els números corresponents a l'any 1.987 i 88 seran gratuïts.
- . Els números de 1.985 i 86 seran a preu de 100 pts cada exemplar
- . Els de 1.980, 81, 82, 83 i 84 sortiran a 200 pts cada un.

--- Hem vist anunciat sobre la premsa de Palma un anunci d'una guarderia anomenada Mel i Sucre. Ja tenim un germà bessó.

--- El santjoaner Climent Picornell Bauzà ha estat anomenat vice-rector de la Universitat de les Illes Balears.

--- Enguany pel nostre poble ha pegat fort això dels casaments. Se diu que en total contreuran matrimoni tretze parelles, tot un rècord, a pesar que el número sigui de mala sort.

--- Durant la darrera setmana de setembre i la primera d'octubre hi ha hagut molta humitat. Cada dia dematí la boira feia acte de presència i dificultava la visibilitat sobre la carretera.

--- Xile bull. Dia 5 d'octubre es va fer una consulta popular per saber els partidaris de la dictadura i els qui no la volien. Els primers obtingueren un 45 % i els segons un 54 % . Tothom diu la seva al respecte. La comandera és feresta.

--- Arrel del començament del curs escolar 88/89 s'ha tornat posar en marxa el xerratòrum pel poble. Els temes de conversa estaven relacionat principalment amb els pàrvuls, les monges, els mestres,...

--- El bar del " Centro " ha organitzat un torneig d'escacs per a tots aquells que s'hi han volgut apuntar. S'han fet dos grups per evitar l'excessiu número de partides a realitzar. Llavors els 4 primers de cada grup tornara fer una mica de torneig.

--- Recordam a tots els lectors de Mel i Sucre que el pròxim número d'aquesta revista ja és el cent. S'ha sentit a dir que serà gros com un llibre.

--- Tothom se passeja, les joves, els de mitja edat els de la tercera edat, els covers, els placers, els pedrissers, els Melhysuccaris,.... Concretament els de la tercera edat tenen previst visitar les coves dels Hams, els del 3-2 volen anar a una altra banda, aquells altres l'avenc del gel, el del gorg blau i el dels travesets.

MALLORCA, M'AGRADES

Mallorca ens agrada
neta, ens agrada
verda, pura i natural. Neta a
les platges, als boscos, als
pobles, ciutats i carreteres.
Amb aigües cristal·lines i
sense incendis forestals.
Mallorca ens agrada guapa.
Cuida Mallorca de la mateixa
manera que cuides ca leva.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

.....
SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY 2.000 ptes

Nom i Cognoms:

Carrer:

Nº:

Població:

C. P.:

Banc o Caixa:

Nº de compte:

firma:

Envia-ho a: Obra Cultural Balear. Casa de Cultura de Sant Joan.

Ajuntament

Resum de la sessió ordinària celebrada dia 4 d'octubre.

Va començar puntualment a les 8 i mitja, no va assistir Francesc Bover.

1.- Aprovació, si pertoca, de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

Ningú hi va tenir res a dir, de manera que va ser aprovat per unanimitat.

2.- Notificació de les resolucions del Batle des de la sessió anterior.

Cumplint la normativa de la Llei de Règim Local, secretaria va fer saber als assistents que d'ençà de la darrera sessió ordinària el Batle ha dictat 6 Decrets, ha signat la darrera certificació d'obres de la Plaça d'es Centro, ha contractat un Agent Auxiliar Interí, s'han concedit 19 llicències d'obres, s'ha donat permís per efectuar dos enllaços a la xarxa de clavegueram, i s'han fet unes modificacions de crèdits al pressupost.

3.- Modificació del Contracte de Recaptació de Tributs amb la Comunitat Autònoma.

El període de Recaptació Voluntària de Tributs és fixat per l'ajuntament, i de la seva cobrança s'en cuida la Comunitat Autònoma (segon un conveni signat recentment entre ambdues parts). Resulta que la C.A. té problemes perquè aquests períodes coincideixen a quasi tots els ajuntaments amb els quals ha signat el conveni, de manera que demanen a l'ajuntament que els traspassi la facultat de fixar el Període de Cobrança, a efectes de poder agilitzar la feina. Aquest tema ja l'havia discutit la Comissió d'Hisenda, i tothom hi va estar d'acord.

4.- Modificació d'Ordenances Fiscals per 1.989.

Aquest punt també havia estat tractat a la C. d'Hisenda de dia 21-09-88, les ordenances en qüestió eren les següents:

- *Taxa per recollida de fems.*- Resulta que aquesta taxa no s'ha modificada des de la creació del servei per la Mancomunitat del Pla, i de llavors ençà ha encarit aproximadament un 50%, de manera que se va acordar per unanimitat fer una puja per cobrir les despeses que ocasiona el servei (que s'ha de autofinanciar), fixant-se de la següent manera:
 - Per vivenda ocupada: 3.000 ptes/any.
 - Per vivenda no ocupada: 1.500 ptes/any.
 - Per tenda de comestibles: 3.750 ptes/any.
 - Per bars: 3.000 ptes/any.
 - Per altres locals comercials i industrials: 1.500 ptes/any.(Dins els tres darrers apartats es considera la vivenda a part)
- *Taxa per ocupació de via pública (taules i cadires de bars).*- Aquí ha va haver una llarga discussió degut a que no havia quedat clar a la Comissió, però finalment es va acordar fixar la taxa a 1.000 ptes/taula/mes, i deixar les cadires exentes. Els casiners s'hauran de cuidar de passar per la Casa de la Vila per contractar el número aproximat de taules que volen treure dafora, i els mesos que ho volen fer. Encara que l'acord es va prendre per unanimitat, Juan Matas Antich va dir que ho trobava un poc car, i Arnau Company va opinar que si s'aprovava la taxa, que també s'havia de cobrar.
- *Tribut per tinença de cans.*- Degut al poc montant econòmic que representa aquest tribut, es va decidir per unanimitat eliminar-lo.

5.- Al·legació de la Dirección General de la Función Pública en relació al barem de mèrits específics per el Consurs de Secretaris.

A una carta dirigida al nostre Ajuntament la citada DGFP diu que els "Coneixements d'informàtica" que segons el barem representaran 2 punts pel concurs de mèrits del possible aspirant a la secretaria local (veure MEL I SUCRE n.97, sessió de 18-07-88), s'havien d'acreditar amb diploma d'un centre d'ensenyament oficial; cosa que no contemplava l'acord de Ple que es va prendre en el seu dia. El consistori va acordar per unanimitat el tenir en compte aquesta al·legació.

6.- Localització de la Planta de Composts de la Mancomunitat del Pla de Mallorca.

De cada vegada es recollen més fems, i una possible sol·lució al problema que es planteja, seria construir una planta de composts a les antigues mines de carbó de Sineu. Si es pot fer d'aquesta manera es reduiran les despeses de transport (si no es fa així els fems s'hauran de dur possiblement a Son Reus), i a més a més, els pagesos de la Mancomunitat es podran beneficiar dels adobs resultants de la transformació. Es va acordar recol·lar la iniciativa.

7.- Ratificació de l'acord de la Mancomunitat del Pla de Mallorca relatiu a la redacció d'un Pla Territorial Comarcal.

Demanant la redacció d'aquest pla s'intenta que l'administració tengui un poc més en compte els pobles de l'interior de l'illa. S'insta al Govern Balear a que redacti un pla d'instal·lacions per augmentar el nivell de vida d'aquests pobles. L'acord de la Mancomunitat va ser ratificat per unanimitat.

8.- Petició al Consell Insular de Mallorca, de cooperació tècnica per a la redacció del Projecte d'Abastiment d'Aigua.

Per unanimitat es va demanar al C.I.M. que faci que els seus tècnics redactin el projecte, que d'aquesta manera sortiria de franc a l'ajuntament. És un projecte a llarg plaç i, per ara, de difícil realització, però per qualche banda s'ha de començar.

Degut a un escrit del C.I.M. en que es comunica a l'ajuntament que s'han concedit les subvencions per asfaltar els carrers d'es Camp, i el carrer de Sant Joan, i que les obres han d'estar contractades abans del 30 d'octubre, es va acordar incloure dins l'ordre del dia un punt que es va declarar d'urgència:

U.- Facultar al Batle per fer la contractació directa de les obres de "Asfaltat dels carrers del Camp" i "Asfaltat d'un tram del carrer de Sant Joan".

Es va acordar facultar al Batle per fer aquesta contractació, i el regidor d'obres va dir que se posaria en feina per reunir els veinats i poder deixar-ho tot preparat per les obres com més prest millor (aceres, connexions de clavegueram, etc.). Es va decidir finalment no aplicar contribucions especials.

9.- Precs i Preguntes.

- Juan Matas Antich va demanar al batle sobre el projecte del Club d'Esplai per la 3a. Edat. El batle va dir que continua la realització de la 1a. fase, i que ja s'està redactant el projecte per a la 2a. fase.

- Arnau Company va demanar el lloguer que pagava el dentista, que posa al Centre Sanitari, per ocupar un lloc públic. El batle i el regidor d'obres respongueren que de moment no pagava res.

Acabats els punts a tractar, el Batle va aixecar la sessió ja passades les 11

mel i sucre, dolcet dolcet

- El domicili que la doctora de Sant Joan imprimeix amb el seu segell al nostre poble és el següent: "Calle Palma. Nº 100, 1ra Izquierda" Tel. 56 03 64. Evidentment en aquesta tarja hi trobam tres inexactituds: el núm 100 del carrer de Palma *no existeix*, el carrer just arriba al núm 61. Al nostre poble, de moment, no hi ha cases amb plantes de dos pisos, o sigui, que de "IZQUIERDA", res de res, i el núm 56 03 64 a la guia telefònica pertany a un abonat del terme de Vilafranca. Quina barra.

- La Peña Motorista de Sant Joan fent honor al seu nom, alhora d'escriure en la nostra llengua no té doblers per comprar-se un trist i petit diccionari, i sí molts de filòlegs de tendències diverses, i com a mostra he us aquí dues mostres: el cadafal del recimpte on es feia la festa, al capdamunt d'etot i amb lletres molt grosses i negres es podia llegir: **FESTE DES BUTIFARRÓ**. Si llevassin la *d* del *des* i afegissin un guionet enmig de *Feste*, ens quedariem amb el: *Fes-te el butifarró*, que traduït al castellà voldria dir *Hazte el botifarrón*.

D'altra banda, el presentador que amenitzava l'entrega de trofeus de l'slalom de cotxes, pronuncia amb un catellorquín autàrtic, en públic i amb megafonia inesperada, coses com: *Anam a procedir a l'entrega de trofeos i ara la classificació damas*. Tots els noms dels participants les pronuncia en castellà perfecte i per damunt de tot *Trofeo* per aquí i *Trofeo* per allà. I això que un

dels integrants de Música Nostra li ensenyava el camí davant davant. es veu que *lo nostro* pesa molt. La Universitat pot tancar en voler.

I és que no només és la *Peña Motorista* Sant Joan que estima lo nostro; de fet si vos fixau tenim un batle que sol firmar sempre com a *Juan*. Ho pot fer com vulgui i com li dóna la gana, però amb aquest nom podria ser el batle de "Matalascabras del Norte" i no desentonaria gens ni mica. Així l'Ajuntament que ell governa podria confondre's amb el de San Juan de la Dehesa donat que tant el segell, com tota la paperessa administrativa que es redacta està en foraster. I això, que si mal no recordam el ple acordà oficialment el nom de SANT JOAN. LLavors ens trobam que la senyora consellera de Cultura, Educació i Esports predica que la llengua ha de ser estesa a tots els nivells del nostre medi, i això que el nostre batle pertany al mateix partit del de la consellera.

- I de l'Ajuntament què!. No creis que és hora de parlar-ne un altre cop? De fet, de poques coses es pot parlar, però insistirem. Seria d'agrair i de primera necessitat col·locar una sèrie de fanals de carrer al lloc de la zona del Centre Sanitari i de Correus, ja que l'efecte nocturn dels voltants és realment depriment.

Joan Bauçà

ELS DARRERS EXPLORADORS

No pareix possible que a finals del segle XX quedins racons de Mallorca sense explorar, llocs on ningú (o ben pocs) hi hagi posat mai els peus.

Són redols enrevoltats de misteri, de llegendes, de fantasies,... mencionats a moltes contarelles populars i recordades dins la memòria col·lectiva de la gent dels nostres dies.

Si un s'hi acosta per primera vegada té la tendència a un espontani i exagerat desbordament imaginatiu, es deixa prendre fàcilment dels encants que ens ofereix la visió d'aquell espectacle dantesc que la ment transforma instintivament en por, deliris, somnis, pesadilles,...

No és d'estranyar aquesta exuberància d'impulsos psíquics, per una part el paratge en sí, salvatge, abrupte, escabrós,... per altra banda l'accés al fosc interior. Parets verticals o subverticals, fredor de pedra nua, fondàries que poden contrapassar els cent metres.

En realitat l'home ha hagut d'esperar els avanços tècnics de finals de segle per poder tenir fàcil accés al seu interior.

Quin dels nostres avantpassats hagués pensat que una persona normal pogués entrar i sortir per ell mateix i sense massa dificultats d'un pou de més de cinc cents pams ?.

La nostre terra és fèrtil en avencs i coves. A vegades es troben els dos sistemes agrupats en una espècie de combinació simbiòtica: un avenc que al seu interior té una cova, o que en realitat l'avenc és una cova (Avenc de Son Pou, Avenc de S'Aigua); o una cova que al seu interior té avencs (Cova de Sa Campana, Cova dels Diners, Cova de Cal Pessó)

Es tengué que arribar als anys setanta perquè pegàs la curolla d'explorar sistemàticament les cavitats subterrànies de Mallorca per diferents grups d'espeleologia. Actualment s'ha elaborat un catàleg de més de 800 (entre coves i avencs) on hi figura la fondària, els metres de recorregut que tenen, les coordenades de la boca i l'altura del nivell de la mar de la boca.

A continuació hi figura una relació de les cavitats més profundes i llargues de Mallorca segons el catàleg de la revista ENDINS - Nº 5-6- 1.979 Ciutat de Mallorca. Hi ha que dir que les dades estan preses de diferents grups d'espeleologia i de diferents treballs de topografia, és per això que s'han de conèixer els sistemes de medir les longituds de les coves per fer- nos una clara idea de les seves dimensions.

-Relació de les 10 coves de més llarg recorregut de Mallorca

- 1- Coves del Drac - Manacor - 1.700 m - 1.896 - Martel
- 2 - Cova de Sa Campana - Escorca - 1.600 m - 1.972 - G.G.G.
- 3 - Cova des Diners - Manacor - 1.530 m
- 4 - Cova de les Rodes - Pollença - 1.100 m - 1.972 - Est - G.S.I.
- 5 - Cova de Sa Teulada - Sta. Margalida - 1.100 m (inutilitzada per l'home)
- 6 - Cova de Cal Pessó - Pollença - 750 m - 1.972 - Est - G.S.I.
- 7 - Cova de Can Sion - Pollença - 650 m
- 8 - Coves del Pirata - Manacor - 625 m
- 9 - Cova des Pont - Manacor - 600 m
- 10 - Avenc den Corbera - Esporles - 550 m

- Relació de les 10 cavitats més profundes de Mallorca

- 1- Cova de Sa Campana - Escorca - 304 m
- 2- Avenc des Gorg Blau - Escorca - 172 m - 1.974 Est S.C.M.
- 3- Avenc Fonda - Pollença - 168 m Est S.C.M.
- 4- Avenc de Fangar - Campanet - 163 m
- 5- Avenc d'Escorça - Escorca - 146 m
- 6- Avenc des Travessets- Artà - 145 m - 1.973 Est S.C.M.
- 7- Avenc de s'Aigua Escorca - 133 m - 1.982 Est S.C.M.
- 8- Avenc del Pi del Pla Pollença - 130 m
de les Basses
- 9- Avenc de sa Pedra - Esporles - 126 m
- 10- Avenc des Cocons - Fornalutx - 123 m

- Relació de les 5 verticals absolutes més grosses de Mallorca

- 1- Avenc des Travessets - Artà - 145 m
- 2- Avenc de Femenia - Escorca - 120 m
- 3- Avenc Fonda - Pollença - 120 m
- 4- Avenc d'Escorca - Escorca - 116 m
- 5- Avenc de s'Aigua - Escorca - 114 m

- Avenc explorat més profund dels Països Catalans (dades de 1.969)

Avenc de la Bruixa - Alt Urgell - 270 m

- Avenc explorat més profund del món (1.969): Sima de la piedra de San Martín
1.152 m - Pic d'Anie - Navarra

Testament i Confessió des Porc

No sé si ho feis per mal
però em feis una injustici
em condemnau sense judici
a sa pena capital.

Sé cert que m'heu enganat
aquí teniu sa banquetta,
ribell i guinaveta
per dar-me mort aviat.

Me deixau sense conhort
però deman un favor
que no podeu negar-lo
perquè estic prop de la mort.

Com que jo vull intestar
anau a cercar un notari
també menau es vicari
perquè me vull confessar.

I ara escoltau-me bé
amb un màxim d'atenció
tota sa confessió
que ahir es nostro porc va fer.

Som un pecador perdut
però de mals pensaments
perquè em llevaren fa temps
lo que de mascle he tengut.

No em varen anestessiar
i me feren un bon tall.
Com no ho havia empleat mai
no vos dic si vaig plorar.

Degut a lo que me falta
no he pogut disfrutar
lo que es jovent que ara hi ha
està disfrutant cara alta.

Ara tot empenedit
amb molta devoció
agenollat deman perdó
a nostro senyor Jesucrist.

Seré breu, sols un moment
perquè no vos vull cansar
Dos minuts per redactar
tal com vull es testament.

De sa carn que jo tendré
feis-ne unes bones tallades,
butifarrons, sobrassades
i camaiots si n'heu mester.

Perdon en Miquel Nuviet
el qui m'ha de matar a mi,
no ho fa per ser un botxí
ho fa per guanyar un billet.

I madò Puça que de jo
vos farà pilotes bones
a ella i ses altres dones
totes perdon de bon cor.

I quan m'haureu d'encantar
recoman a en Guillem Bou
és igual si fa renou
però que me vengui car.

Peruè sempre algun n'hi ha
que fent cara de beato
cada any li surt molt barato
venir en aquest dinar.

En memòria d'en Fiol
que aquesta Penya fundà
se morí i mos deixà
sa Penya i Poble amb gran dol.

An es directius que hi ha
els ho deman per favor:
cultivau bé sa llavor
que en Miquel Fiol sembrà.

Es dinar que de jo fareu
a tots aprofiti bé
adiós fins l'any que ve
que un altre en matareu.

Que tot vos surti avengut
que molt disfruteu enguany
que pogueu passar un altre any
amb un torrent de salut.

Es morir és cosa molt trista
i més si l'han de matar
però antes d'expirar
un viva fort vull donar
a la Penya Motorista!.

HIMNE AL POBLE DE SANT JOAN

Lletres i música de Josep Roselló Ordines

(Chor)

Al bell mig de l'illa aimada,
on la calma i ditxa estan,
seus, oh terra consagrada!
oh vila de Sant Joan!

Far de llum sempre apacible,
escampant vius raigs d'amor,
l'atreus l'ànima sensible
amb l'encís de tòn candor.

Tu ens confortes, santa amiga,
de germanor amb lo llaç,
com una mare qui abriga
sos filliets amb tendre abraç.

Una dolçura profunda
se desprèn de tos terrers,
i un suau encant inunda
tos pujols, plans i carrers.

(Veu)

La llum t'è vesteix de festa
dins un ritme de color,
i al damunt l'àuria vesta
va planant la serenor.

Tos camps han aquella estranya
fecunditat triomfant,
i llur prolífica entranya
s'obri al nostre esforç constant.

(Chor)

Tu ets record de placidesa,
qui nos dius d'un temps millor;
tu ens remembres l'honradesa
d'una estrètua avior,

tan serena com austera,
de tota virtut mirall,
pacífica, dreturera
i amiga del sant treball.

Com la viola boscana,
que s'abscondeix amb afany,
tu la gràcia sobirana
amagaves a l'estrany.

Mes ta súbita creixença,
plena d'ansies i d'ardor,
ja en la pàtria renaixença
t'ha donat síti d'honor.

(Veu)

Oh del cor pàtria adorada!
te voldríem tot potent,
te voldríem honorada,
venturosa, omniscent.

Te voldríem afanyosa
per millorar fent esforç,
te voldríem freturosa
de nous triomfs i nous llors.

(Chor)

Cada cor serà una ara,
on t'oferirem tribut
i precís, perquè avencis, Mare
Pàtria, en sebre i en virtut.

I sies noble i gloriosa,
ton nom sempre benèft,
i sies forta i ditxosa,
preservada de l'oblit.

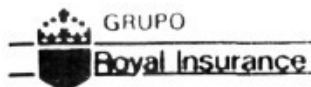
Que amb la fe i treball per guia,
un poble es fa ardit i gran,
com nostre cor te voldria,
oh vila de Sant Joan!

I éssent bona i éssent justa,
no et mancarà en l'aficció
l'auxili d'aquella augusta
Verge de Consolació.

Sant Joan, Setembre 1913.

VELAZQUEZ, S. A.

COMPAÑIA ESPAÑOLA DE SEGUROS Y REASEGUROS
PASO DE LA CASTELLANA, 60 - 28046 MADRID

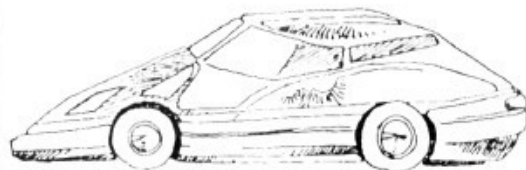

Li ofereix tota classe d'assegurances (automòbils, maquinària agrícola, motocicletes, camions, habitatges, de caça, particulars, agrícoles, etc ...) amb preus ajustats.

Subagent a SANT JOAN:

M. MONSERRAT PAYERAS BOU
C/ Major núm. 90 (Can Borràs)
Tel.: 52 60 59 — 52 63 82

VOCABULARI RELACIONAT AMB COTXES

Barbarisme

Embrague
Freno
Asiento
Maletero
Ventanilla
Seguro
Panel
Mando
Faro
Limpiaparabrisas

Forma correcta

Embragament
Fre
Seient
Maleter
Finestreta
Assegurança
Plafo
Comandament
Far
Exuga-parabrisa

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

L'Intermediari

Sant Joan és un poble de gent treballadora, on es viu, on s'estima, on es tenen rancúnies, on es mor. Un poble, a la fi, com qualsevol altre de Mallorca. Aquí hi ha passions, grans amistats, grans baralles, diferents idees, diferents maneres de ser. Aquí la gent viu amb les mateixes dificultats i sofriments que a qualsevol altre lloc. Lluita per donar pa als fills, sofreix per la feina, dura i poc gratificadora, i sofreix perquè la vida és així. Però la gent està contenta, i a pesar de les dificultats viuen amb il·lusió, perquè estimen i tenen fe, i la vida no pareix tan dura. Es conhorten perquè, malgrat tot, val la pena viure. Mon pare era un d'ells.

Fins a la seva mort va fer feina. I si hi havia moments de decaïment pensava que confiàvem en ell, i això bastava per tornar partir amb més força. Ell sabia de sofriments, sabia de preocupacions, i sabia de la vida. I així va passar la major part del seu temps fins que es va jubilar. Poc temps després, va pensar que ja estava bé de fer feina, i que era hora de viure un poc més tranquil. Tenia els seus fills col·locats a bones feines i tants d'anys de treballar li havien servit per encarar el futur amb certa tranquil·litat. Es va il·lusionar amb fer la casa nova i amb comprar un cotxe per passejar-se amb la seva dona. Però no pogué fer res de tot això: una llarga i terrible malaltia el va fer estar dins el llit fins a la seva mort. Però mai, durant tants de dies d'hospital, no vàrem sentir una sola queixa dels seus llavis. Nosaltres decidírem no dir-li quin mal tenia, però ell ho sabia. És clar que ho sabia. Però no en va voler parlar mai, i nosaltres respectàvem el seu desig. Sempre estava més pendent dels seus companys de cambra que d'ell mateix, i a vegades, quan la son ens guanyava a les llargues nits de vigília, ell ens despertava perquè qualcun dels seus companys ens havia de mester. Només a vegades, quan nosaltres no hi érem, plorava.

A pesar de tant de sofriment, dins aquella cambra hi havia una gran bellesa que ho enrevoltava tot. Allà dins, bressolats per la sensibilitat, vàrem aprendre dels que sofrien. Dins les fibres més fondes del cor un tenia la certesa que Déu era allà dins. I mai no podrem oblidar, gravada ja per sempre al més profund de l'ànima, la força i la lliçó d'humanitat d'aquell cosset indefens.

A poc a poc, la malaltia va anar guanyant a mon pare i tots ens preparàrem per afrontar el terrible final. I es volgué posar bé amb Déu, i cada diumenge combregava a l'hospital.

Dos dies abans de la seva mort va aparèixer Vostè, afectat d'un aire profund, misteriós, inaccessible, com si es revinglàs dins un món llunyà, amb una llum i unes tenebres que li pertanyien, depositari d'un paradís al qual només Vostè podia entrar. Nosaltres abaixàrem el cap, avergonyits, esperant de Vostè la suprema lliçó, però aquell dia, totes les seves meditacions tan sols serviren per fer amollar dels seus llavis un pobre vocable, una lletania fruit de les seves lectures, de la seva frivolitat, del seu buit i de les seves angoixes manllevades.

Perquè, alliberat de tota misèria humana, per damunt de tota tara, Vostè només vengué a dir que el camí de Déu tan sols pertany als intermediaris. Per deixar clar aquest dogma, es veu que era imprescindible ofendre tota la família.

Miquel Oliver

LES DARRERES ESPOLSADES DE LA INTRANSIGÈNCIA I EL CONSERVADURISME

Aquests darrers dies tots hem pogut escoltar al nostre poble, i participar-hi, converses de la gent de tota mena, comentant l'escolarització de nins i nines en edat preescolar (de 5 a 6 anys) a l'escola pública del poble, sobre el parvulari de *Ca Ses Monges*, i els resultats d'aquest nou servei ofert per l'escola si serien positius o no per al poble, així com quines serien les conseqüències per ell.

Abans d'entrar en reflexions hauríem de posar en antecedents als lectors de la història més o manco oficial de la posada en marxa del nou servei i del camí i les passes que han culminat amb aquesta posada en marxa. La història es remonta tres cursos escolars enrere, quan l'inspector escolar de la zona en la qual està inclosa la nostra escola, es va adonar que la preparació escolar dels alumnes dels primers cursos de l'escola no era suficientment forta per anar accedint a cursos superiors amb prou garanties ni amb prou bagatge de coneixement i amb prou base, i per tant el seu rendiment *a posteriori* es resentia. L'inspector va estudiar el problema i les seves solucions creient que la més adequada pel cas era enviar una mestre jove que coordinàs i reforçàs la tasca que feia la mestre de primer curs i així entre totes dues preparar millor i més fort els alumnes. L'inspector va posar una condició: Que la nova mestre realitzi a més de la tasca de coordinació del primer curs, la de portar extraoficialment un curs de preescolar, cicle inexistent al nostre poble i suplert pel

parvulari de *Ca Ses Monges*, i d'aquesta manera l'inspector podria justificar davant els seus superiors millor aquest nou sou, que el Ministeri hauria de pagar.

Aquesta és la història més o manco oficial, coneguda a través de fonts diverses ben informades i a partir d'aquí es creen al poble versions que no s'assemblen en res i que recorden una vegada més, les històries que per Sant Joan han anat coneixent cíclicament durant la darrera dotzena d'anys i que sempre han tingut uns botxins i unes víctimes. Els botxins, els responsables, com sempre els *peluts* i el seu entorn, *aquells, els mateixos de sempre, els que sempre diuen que no i sempre estan en contra de tot*. Les víctimes en aquest cas: les monges, les pobres monges. Com sempre a Sant Joan: una història de bons i dolents.

És a partir d'aquest punt que voldria fer les meves reflexions. Les monges tradicionalment han assolit i omplert al nostre poble i a molts d'altres indrets unes funcions i donat uns serveis que l'Estat tenia l'obligació de donar i no donava (i què encara no dóna en molts d'altres temes, malgrat els impostos que si recapta) entre altres el d'assistència social, el servei d'infermeria i el parvulari per als infants del poble. Les monges, al llarg dels anys han realitzat aquests serveis amb total dedicació i amb tot l'amor d'aquest món, emperò també sincerament i realment, sense una preparació professional i específica per les funcions abans esmentades. I què ha passat? El que ha passat és que l'Estat s'ha fet un poc gran i ha anat assumint les competències que

li eren pròpies: primer va esser al nostre poble, el servei d'ATS, que es realitza en aquests moments a la unitat sanitària del poble i amb un horari que ningú s'esqueixàs els vestits ni muntàs cap campanya contra l'INSALUD quan la tasca que feien les monges al convent va canviar de lloc i de sistema.

Però tot ha sortit de mare quan al poble també ha començat i s'han vist símptomes de canvi i professionalització a l'ensenyament preescolar: *que si hauríem de pregar perquè les monges no s'hen anassin del poble, que si me fan duu s'al.lot de ca ses monges el duré abans a un altre poble, que si l'al.lot més gran va a l'escola a preescolar, el més petit no importa que vengui al parvulari, etc.* És el de sempre, s'ha topat amb el record nostàlgic i tendre, que quasi tots tenim de la nostra anada a *Ca Ses Monges* de petits i el record més be bucòlic de lo bé que s'hi estava i lo molt que mos ensenyaven, (i és clar, no hi havia ni es coneixia res més), i el molt que ens estimaven (i és veritat i ho creim). Però hi ha coses al món que són imparables, i una d'elles és l'avanç de la pedagogia i de les formes d'ensenyar i preparar als nins petits per entrar després al cicle escolar de primera etapa. Si hem aconseguit no dur els morts al temple parroquial (per qüestions sanitàries), si anam a posar-nos les injeccions a la unitat sanitària (per qüestions d'asèpsia i professionalisme), si anem al banc a demanar un crèdit i no a l'usurer de torn (per confiança), si duim el cotxe al mecànic professional i no a l'aprenent (perquè creim que més val que aprengui damunt els cotxes

dels altres que damunt el nostre), és normal que aquesta passa, que s'ha donat serà imparable i irreversible. També és normal que la gent no cregui tant fàcilment això de *la culpa la tenen els peluts* si no va acompanyat d'arguments més sòlids i convincts, tal vegada perquè aquells peluts s'han convertit en professionals de molts ordres, fan vida social normal, alguns estan casats i les seves idees, tot i essent les mateixes que abans, ja no pareixen tan *rare*s i la gent normal els accepta amb més facilitat i són més escoltats i tinguts en compte, i a vegades s'escolten els seus consells.

En definitiva, els intoxicadors de sempre, aquests que per ambició i enveja no poden sofrir els peluts perquè els hi passat davant, cada vegada tenen el terreny més petit i estret per actuar, mentre que la victòria per aconseguir la normalitat al nostre poble, en qüestions que són absolutament normals a molts d'altres indrets del país és més aprop.

ANDREU BAUÇA

Sabíeu que...

Podem trobar una llista prou significativa d'Universitats estrangeres on es pot aprendre el català:

S'ensenyava català a Leipzig (Alemanya Democràtica), a 26 Universitats de l'Alemanya Federal, a la Universitat de la Trobe, d'Austràlia, a 2 Universitats d'Austria, a la Universitat Lliure de Brussel·les (Bèlgica), a la de Rio de Janeiro de Brasil, a la de Sofia (Bulgària), a 4 Universitats del Canadà i a 3 de Dinamarca.

I a 52 Universitats dels Estats Units, de Nova York a Arizona, de Califòrnia a Texas, de Pensilvània a Massachusetts.

A la Universitat d'Hèlsinki (Finlàndia), a 12 Universitats a França, a 3 d'Holanda, a Hongria, Iugoslàvia i Irlanda. A 11 Universitats italianes, al Japó, Mèxic, Noruega, Polònia i Puerto Rico.

A 19 Universitats de la Gran Bretanya es pot estudiar català, i també a Romania, a 3 Universitats de Suècia, a 3 de Suïssa, a Txecoslovàquia i a les 2 Universitats russes de Moscou i Leningrad.

A Espanya es pot aprendre a la Universitat Complutense de Madrid i a la Universitat de Salamanca.

I sembla que va augmentant el nombre d'estudiants estrangers que se senten atrets pel descobriment d'una llengua i d'una literatura plenes d'història, mancades, però, del reconeixement nacional i universal que els correspon.

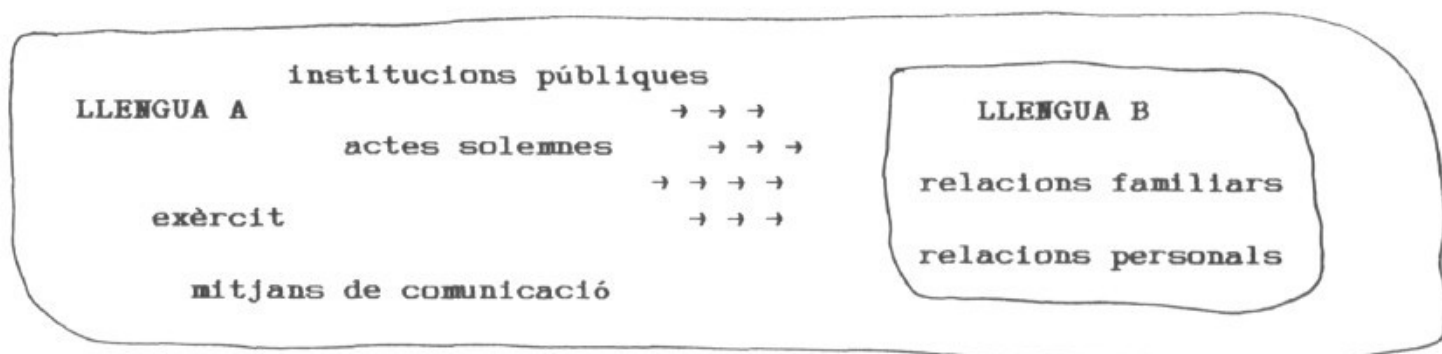
CONFLICTES

Pensem en això: en una comunitat, en un poble, basta una sola llengua perquè s'entenguin entre si els integrants d'aquesta comunitat (tant és així que el concepte de comunitat està íntimament lligat al de llengua comuna). Si en una comunitat hi ha dues llengües, aleshores hi ha un conflicte, un conflicte lingüístic, si bé no és l'única classe de conflicte que hi sol haver en aquests casos.

Quan es dona una situació semblant, què pot passar?

Es fàcil de suposar: o una de les dues llengües, simplement, desapareix absorbida per l'altra (encara que quedin restes de la llengua desapareguda en el lèxic de la llengua que es segueix parlant); o les dues llengües es reparteixen les funcions, els àmbits de llengua. En aquest últim cas sol passar -de fet no pot passar altra cosa- que una de les dues llengües, que anomenarem A, és la que s'utilitza en les ocupacions, diguem-ne, d'"altura" (per exemple: en l'administració, els mitjans de comunicació, els actes solemnes, l'exèrcit...) i l'altra llengua, que anomenarem B, veu reduït el seu ús quasi exclusivament a l'àmbit familiar o a les relacions personals. Aquest fenomen és el que els especialistes anomenen "diglòssia", o situacions diglòssiques.

Amb el temps, la solució d'una situació diglòssica d'aquest tipus no pot ser altra que la progressiva desaparició de la llengua que hem anomenat B. El procés es podria exemplificar de la següent manera:

les fletxes indiquen que la llengua A té una forta influència sobre la llengua B, fet que amb el temps farà que arribi un moment en què a les relacions familiars i personals s'utilitzin les dues llengües indistintament, o bé una mescla entre elles que, tanmateix, no serà més que un dialecte. Es podria exemplificar de la següent manera:

àmbit administratiu i semblants	LLENGUA A	LLENGUA A	
		→	LLENGUA A
àmbit familiar i rel. personals	LLENGUA B	LLENGUA A + B	

Una de les conseqüències més immediates d'una situació diglòssica d'aquest tipus són els prejudicis lingüístics, això vol dir: la por a fer ús de la llengua pròpia -quan aquesta és la B- perquè qui parla no creu en la capacitat d'aquesta llengua per expressar tot allò que vol el parlant, o simplement que les connotacions que suposa el seu ús no són recomanables (un exemple pla i català: el mallorquí que parla en espanyol perquè es sent més segur fent ús d'aquesta llengua que no parlant en la seva pròpia, i per altra banda no farà patent la seva condició de "mallorquí natiu", és a dir, de ciutadà espanyol que no té l'espanyol com a primera llengua i, generalment, no domina l'idioma oficial tan bé com un parlant natiu d'aquest). Un fenomen semblant a aquest, intrínsec a la gran majoria de les llengües, és el fet que el domini de la llengua a uns certs nivells per part d'un parlant quasi sempre implica una certa predisposició per part dels que l'escolten a pensar que aquella persona "parla bé", o "com un llibre" que n'hi ha que diuen. I aquest fenomen s'aguditza com més recercats i incomprensibles siguin els termes utilitzats pel qui parla i, sobre tot, com més poc entenguin aquests termes els que l'escolten (un exemple habitual: els discursos de la majoria dels polítics, que en saben molt, d'això; o les explicacions que dona el ministre d'economia per explicar com és que puja la taxa de l'atur i també la inflació, que també en sap molt, de parlar sense dir res).

En el cas de les situacions diglòssiques, el problema és doble: per una banda hi ha la falsa sensació que la llengua pròpia no serveix per a aquestes funcions, i per altra banda el domini que aquesta persona té de la llengua que hem anomenat A no li permetrà mai arribar a comprendre del tot allò que es diu en aquesta darrera llengua (que és la que solen usar els ministres d'economia d'aquest estat)

La situació d'inferioritat d'aquesta persona -i de la gran majoria dels seus paisans- només es podrà trencar rompent la roda que el relega a ser "parlant de segona" i, com a conseqüència de tot el que això implica, "ciutadà de segona". És a dir, qui parla la llengua B només podrà arribar a ser "parlant de primera" retornant a la normalitat la llengua pròpia, que sigui usada en tots els àmbits (en l'administració, els mitjans de comunicació, els actes solemnes, l'exèrcit... i, és clar, en els àmbits familiars, de relacions personals i laborals); És allò que en diuen la normalització lingüística.

I crec que, encara que molt simplificat, no és necessari dir res més per comprendre el veritable abast del problema que ens afecta a tots: qui tenguí orelles per escoltar que escolti i si és bon entenedor que entengui.

Mateu Sastre

NOTA: Hi ha altres tipus de situacions també anomenades diglòssiques (de fet, l'accepció primitiva de la paraula era en aquest sentit). És el cas de l'àrab literari i els diversos idiomes àrabs de l'actualitat; també és el cas del llatí medieval i les llengües en aquell temps anomenades vulgars, és a dir, les diverses llengües que es parlaven a Europa. En aquests casos, però, la llengua A no assumirà les funcions pròpies de la llengua B; de fet, moltes de les funcions de la llengua A són assumides per la B (l'exèrcit, els actes solemnes, fins i tot l'administració).

Su Hipermercado favorito

HIPERMANACOR

DEL 21 OCT. AL 4 NOV.

ALIMENTACION

Aceite Girasol Coosol l.....	143
Aceite Oliva 0'4º Coosur.....	240
Sopa La Familia 250 gr.....	45
Galleta Girasol Rio pak 3 u 600 gr.....	160
Galleta Marielu 300 gr.....	85
Mayonesa Musa 450 gr.....	181
Aceitunas rellenas El Molino 450 gr.....	58
Calamares trozos en salsa americana Pay-Pay pak 3 u.....	180

Berberechos al natural Pay-Pay 120 gr.....	141
Setas primera Taboada 1/4.....	60
Tomate triturado Taboada 1kg.....	82
Guiso de carne Nido 800 gr.....	156

CREMERIA

Yogur Danone natural.....	27
Yogur Danone natural agrupación 8 u.....	170
Yogur Danone sabores agrupación 8 u.....	175

CHARCUTERIA

Salchichas Wiener 225 gr Oscar Mayer.....	114
Salchichas Chees Dogs Oscar Mayer.....	133
Sobres bacon 150 gr Purlom.....	116
Sobres jamón cocido 150 gr Purlom.....	181
Pate pimienta y finas hierbas Purlom.....	613 ptas/kg

Pate Roquefort Purlom.....	690 ptas/kg
Mortadela con aceitunas Casademont.....	380 ptas/kg
Jamón Guitarra Casademont.....	790 ptas/kg
Jamón serrano s/h Balanguer.....	1.045 ptas/kg
Jamón serrano c/h Balanguer.....	790 ptas/kg

CONGELADOS

Gamba pelada Oliver p.....	930 ptas/kg
Raya Oliver.....	325 ptas /kg

Lenguado p Oliver.....	325 ptas/kg
Bacalao Oliver.....	410 ptas/kg
Langostinos 60/80 Oliver.....	1.075 ptas/kg
Calamar romana Frinca 400 gr.....	245
Croquetas Oliver 600 gr (pollo, jamón, bacalao).....	133

LIQUIDOS

Vino Conde de Caralt.....	214
Vino Gran Feudo rosado.....	234
Champany Rondel extra.....	245
Champany Roca y Amat.....	275
Cinzano rojo.....	292
Whisky Teacher's.....	967

LIMPIEZA

Rollo de cocina Scottex pak 2 u.....	131
Servilletas Scottex 100 u.....	96
Suavizante Idenor 2 l.....	157
Suavizante Idenor 4 l.....	261
Lavavajillas Idenor 1 1/2 l.....	103
Jabón Dermoprotector Dama de España l.....	217
Crema suavizante Silkience 400 gr+champú regalo.....	334
Laca Sunsilk 230 gr+20% gratis.....	226

TEXTIL

Pantalón chandal.....	875
Slip caballero.....	193
Calcetín niño.....	175
Tapete camilla terciopelo 80 cm.....	3.334
Tapete camilla terciopelo 90 cm.....	3.586
Tapete camilla terciopelo 100 cm.....	3.855
Paño cocina listado.....	140

MENAGE

Plato hondo Trianon liso.....	108
Plato llano Trianon liso.....	108
Plato postre Trianon liso.....	94
Tabla planchar 3 posiciones.....	1.413
Lote sartenes antiadherentes.....	1.595

Juego 3 cazos cocina.....	1.158
Vajilla fume 36 piezas.....	2.225
Lamparilla duración 3 días.....	68
Lamparilla duración 7 días.....	82
Lamparilla decoración.....	141

CALZADO

Bota serraje marrón.....	1.058
Zapato serraje marrón.....	1.067

ELECTRODOMESTICOS

Barbacoa torch.....	2.300
Calientacamás Ufesa.....	4.500
Almohadilla 3 temp. Ufesa.....	2.800
Picadora compacta Solac.....	2.700
Radiador infrarrojos 220 V.....	1.900
Máquina afeitar Philips.....	4.990

**AJUNTAMENT
DE
SANT JOAN**